

Koffie en Philips

Mijn eerste kop koffie bij Philips kreeg ik op het RadioApparatenLab van de RGT in februari 1964. De koffie kwam in een keurig wit kopje, de groepsleider, waar ik net kennis mee had gemaakt, keek om zich heen, pakte uit het gereedschap op een werktafel een grote roestige schroevendraaier, roerde zijn koffie ermee om en gaf hem toen aan mij. Het was er geen vetpot, zo te merken.

Op het NatLab aan de Kastanjelaan, waar ik 1 december 1965 begon, kwam er 's morgens en 's middags een juffrouw langs met een kar, waarop een groot glimmend koffieapparaat stond. Ook hier werd de koffie in kopjes geserveerd. Bij de koffie kreeg je een dun glazen staafje om de koffie mee om te roeren.

Op maandag 16 mei 1966 kwamen mijn kamergenoot (en jaargenoot) Bert Hoek en ik omstreeks half negen het Lab binnen via de poort bij het "Strijps bultje". Daar werden we ingeschreven door de portier, zoals gebruikelijk. Wij zaten in de badgang, tegenover de bibliotheek.

Om 9 uur hoorden we veel lawaai op de gang. Toen we gingen kijken wat er aan de hand was, zagen we een koffiekar, met daarop een koffiejuffrouw, die onder luid gejoel van een aantal van haar collega's met grote snelheid door de gang werd geduwd. Philips bestond die dag 75 jaar!

Tegen half tien dachten we maar naar huis te gaan. We kwamen bij de portier die plechtig zei: "Vandaag wordt er niemand uitgeschreven".

Die dag vloeyde er zoveel bier op de Markt in Eindhoven dat de café's in grote haast nieuwe biervaten moesten laten komen.

Voor dit jubileum had Seth Gaaikema een musical geschreven "Houdoe Philippine", die draaide in de Philips Schouwburg. Om de plaatsen in de schouwburg werd geloot. Mijn echtgenote en ik behoorden tot de gelukkigigen die de musical gezien hebben.

Het ging over het koffiemeisje Philippine, gespeeld door Els Kanters van de receptie van het NatLab, die met een echte Philips koffiekar over het toneel liep. Philips zocht altijd meisjes voor het fijnere productiewerk onder het motto "Philips vraagt meisjes".

Moenen (de oude naam voor de duivel) maakte ervan "Philips maakt meisjes" en toen moest Philips dus wel. Othmar Schob, van het Philips' Toneel en recent overleden (zie <https://philipstoneel.nl/nieuws/in-memoriam-othmar-schob/>), speelde "de ingenieur" die dat moest verwezenlijken en hij had het er moeilijk mee. Hij kwam bij "de directeur" en klaagde "dat hij de benen niet onder de knie kon krijgen". Er zaten prachtige liedjes in de musical, zoals "Als je schopt, schop dan teder" en "Ontspan je maar in Spanje want daar kan je van jeeweetwel". Het werd een grandioos succes.

In 1968 verhuisden we naar WY. Daar kwam ook 's morgens en 's middags een koffiekar. Als je die miste moest je snel naar een volgende verdieping om alsnog je twee dubbeltjes in te kunnen wisselen voor een kop koffie met glazen roerstaafje.

Na enige tijd kwam er een paternosterlift in WY. Dan kon je gemakkelijker naar de juiste verdieping als je de koffie gemist had. Toen de paternosterlift er net was, stond hij voortdurend stil. Er zat een klep bij de lift als beveiliging, en als je je voet er onder stak ging de klep omhoog en stond de lift stil. Dat hebben de NatLab'ers uitgebreid getest. Laat dat maar aan ze over!

Er was een bordje bij de lift waar ondermeer op stond "Geen kinderen". Daar had iemand met viltstift onder geschreven "Pil".

Kees Hart en Arie Slob hadden een “uitvinding” gedaan. Ze schreven met blauwe blokletters **KOEK** en met rode blokletters **TAART** op een blaadje. Als je daar zo’n glazen koffiestaafje in de lengte overheen legde, dan kon je gewoon **KOEK** lezen, maar **TAART** stond ondersteboven. Dit lieten ze ook zien aan een gerenommeerde wetenschapper van het Lab, die vervolgens dagen heeft zitten rekenen om het verschil in gedrag van de blauwe en rode lichtstralen te verklaren. Ze durfden hem daarna bijna niet te vertellen dat het een maar grapje was.

Van de glazen roerstaafjes ging de VOREKA over op platte plastic staafjes. Dat was geen goed teken. Plotseling verdwenen de koffiejuffrouwen met hun karren en kwamen er automaten. Daar kon je behalve koffie ook chocolademelk, soep en warm water uit laten komen. Allemaal gemaakt van oplospoeder en allemaal uit dezelfde uitstroomopening. Geen lekkere koffie, maar je went overal aan.

Toen ik in 1981 op WB4 begon in de groep van Nico de Troye stond er bij de koffieautomaat een kartonnen bakje met dubbeltjes. Als je geen drie dubbeltjes had voor een kop koffie kon je daar wisselen. Het was een initiatief van Arie Slob. Maar er waren altijd mensen die vergaten geld terug te storten in het wisselpotje (Arie zei “pisselwotje”) en daarom hing er een groot schoolbord tegenover de automaat, waarin de stand van de wisselpot in een grafiek werd bijgehouden. Als het tekort onder de 10 gulden kwam, schreef Arie op dat bord met grote letters ALARM. Toen de groep, waarin Arie zat, verhuisde naar WAY, ging Arie daar gewoon verder met zijn wisselpotje. Arie droeg altijd vlinderstrikjes, voor hem gemaakt door zijn Toos, en daarom hing er een mooi blauw bordje in de gang bij de automaat met daarop een gestileerd vlinderstrikje. Iedereen wist meteen: daar kan ik wisselen!

Omstreeks 1996 werden er nieuwe automaten van Douwe Egberts op het Nat Lab opgehangen. Had dat iets te maken met Cor Boonstra, die in 1994 van Sara Lee, de moedermaatschappij van Douwe Egberts, was overgestapt naar de Raad van Bestuur van Philips? Dat zou je wel denken, want in 2001, het laatste jaar dat Cor Boonstra voorzitter van de Raad van Bestuur van Philips was, werd het koffiezetapparaat *Senseo* gelanceerd, een samenwerking tussen Philips en Douwe Egberts.

Er kwam uitstekende vers gezette koffie uit de nieuwe automaten. Ze hingen er echter nog geen week, of iemand had ontdekt dat, door drie vingers tegelijk op drie knoppen te zetten, er gratis koffie uit de automaat kwam. Laat het maar aan een NatLab’er over om zo’n foutje in het systeem te vinden!

Binnen twee dagen wist het hele Lab dat en werd er veel gratis koffie gedronken. Tot er een oekaze van de directie kwam dat we toch wel zouden begrijpen dat het echt niet de bedoeling was dat iedereen zomaar gratis koffie kon drinken. En na een paar dagen kwam er een monteur van Douwe Egberts die in alle automaten de schuldige printplaat ging vervangen.

Op WB4 zat ook de Personeelsdienst. Die had blijkbaar bij de directie een streepje voor. Ze hadden een sleuteltje voor de koffieautomaat en daardoor hoefden ze niet te betalen, en konden ze een hele kan koffie tappen. Dat was nodig, werd er gezegd, want ze moesten de sollicitanten regelmatig koffie aanbieden. Ik heb hele dagen meegemaakt dat er geen sollicitant te bekennen was, maar er wel veel kannen koffie naar de Personeelsdienst gingen.

Dommelen 12-07-2021, Karel Kuijk.